

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Matica Slovenská**, so sídlom v Martine, L. Novomeského č. 32, v dovolacom konaní právne zastúpenej Mgr. M. V., advokátom v B., proti žalovanému **M. P. G.**, bytom M., v dovolacom konaní právne zastúpený J. F., advokátkou, v K., **o zdržanie sa zasahovania do vlastníckeho práva a iné**, ktorá sa viedla na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 11C 125/2005, o dovolaní žalobkyne, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 22. júna 2010 sp. zn. 3Co 79/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a**.

Žalovaný nemá právo na náhradu trov konania

O d ô v o d n e n i e

Žalobkyňa sa pôvodne podaným žalobným návrhom domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť zdržať sa vstupu na jeho nehnuteľnosť evidovanú v katastri nehnuteľností na LV č. X pre k.ú. M. ako stavba č. súpisné X na parc. č. X, parc. č. X, parcela č. X a parcela č. X. Svoj návrh žalobkyňa odôvodnila tým, že je vlastníčkou označených nehnuteľností, tieto však užíva žalovaný, a to na základe nájomnej zmluvy č. 1/2004 z 5.1.2004, ktorá je podľa žalobkyne neplatná, pretože je antidatovaná, je v rozpore s dobrými mravmi, chýba ustanovenie o účele nájmu a k jej uzavretiu nebol udelený predchádzajúci súhlas obce. Uznesením zo dňa 21.7.2007, na základe žiadosti žalobkyne, súd pripustil rozšírenie návrhu o určenie, že zmluva č. 1 z roku 2004 uzavretá medzi Domom Matice

Slovenskej a M. P. G., je absolútne neplatná, a uznesením zo dňa 25.2.2008 po návrhu žalobkyne na ďalšiu zmenu pôvodného žalobného návrhu, pripustil súd rozšírenie návrhu o uloženie povinnosti žalovanému zapísanú na LV č. X, k.ú. M. ako parc. č. X, dom s. č. X, parc. č. X, parc. č. X a parc. č. X. Písomným podaním doručeným súdu dňa 16.3.2007 žalovaný vzniesol vzájomný návrh, ktorým žiadal zaviazať žalobkyňu na zaplatenie sumy 2 600 000,-Sk s prísl. z titulu čistých investícií žalovaného do nehnuteľnosti žalobkyne.

Okresný súd Košice – okolie rozsudkom zo 4. decembra 2009 č. k. 11C 125/2005-344 návrh žalobkyne na zdržanie sa zasahovania do vlastníckeho práva, na určenie absolútnej neplatnosti zmluvy č. 1/2004 uzavretej medzi účastníkmi konania dňa 5.1.2004 a na vypratanie nehnuteľnosti zapísanej na LV č. X ako parc. č. X dom č. s. X, parc. č. X a parc. č. X a parc. č. X zamietol, rozhodol o náhrade trov konania a vzájomný návrh žalovaného na zaplatenie sumy 2 600 000,-Sk, t.j. 86 304,189 euro s prísl. vylúčil na samostatné konanie. Mal za to, že žalobkyňa uzavrela so žalovaným platnú nájomnú zmluvu, ktorá sa spravuje ustanoveniami § 663 a nasl. Občianskeho zákonníka (a nie zákonom č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov).V nadväznosti na to sa žalobkyňa nemôže domáhať uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa zásahov do jej vlastníckeho práva, resp. vypratať nehnuteľnosť.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalovanej rozsudkom z 22. júna 2010 sp. zn. 3Co 79/2010 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny s poukazom na ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p.. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi, ktoré súd prvého stupňa z vykonaného dokazovania vyvodil. Mal za to, že s odvolacími námietkami sa už v dôvodoch, v celom rozsahu vypořiadal súd prvého stupňa keď všetky namietané skutočnosti náležitým spôsobom vyhodnotil.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala dovolanie žalobkyňa, navrhla ho zmeniť resp. napadnutý rozsudok vrátane rozsudku prvostupňového súdu zrušiť a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie z dôvodu, že jej postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm.f/ O.s.p.). Pokiaľ ide o postúp súdu, ktorým jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, tento spočíval v tom, že odvolací súd na prejednanie odvolania nenariadil pojednávanie, odvolacími námietkami žalovanej sa vôbec nezaoberal a súd nekonal vo veci namietanej neexistencie pohľadávky uplatnenej žalovaným vzájomným návrhom. V ostatnej

prevažnej časti dovolania namieta, že súdy nižších stupňov nesprávne vyhodnotili dokazovanie a v dôsledku toho vec nesprávne právne posúdili.

Žalovaný sa k dovolaniu písomne nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10 a ods.1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods.1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods.1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 a nasl. O.s.p.). Bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a odd. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

V každom dovolacom konaní skúma dovolací súd najskôr to, či dovolanie je podané v zákonom stanovenej lehote, či ho podáva na to oprávnená osoba a či je dovolanie procesne prípustné (či sa ním napadá rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné podľa § 237 až 239 O.s.p.). Dovolací súd pri tom rieši len otázky procesnej povahy. K riešeniu ďalších otázok (napr. z hľadiska výskytu procesnej vady majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 241 ods.2 písm. b) O.s.p. alebo z hľadiska správnosti právneho posúdenia veci v zmysle § 241 ods.2 písm. c) O.s.p.) môže dovolací súd pristúpiť až vtedy, keď bolo dovolanie podané v zákonom stanovenej lehote, subjektom oprávneným podať dovolanie a proti rozhodnutiu, ktoré podľa zákona možno týmto mimoriadnym opravným prostriedkom napadnúť.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods.1 O.s.p.). V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku. Podľa § 238 ods.1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. V zmysle § 238 ods.2 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci. Podľa § 238 ods.3 O.s.p. dovolanie je prípustné tiež proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Rozsudok odvolacieho súdu, ktorý napadla žalobkyňa dovolaním, nevykazuje znaky rozsudkov uvedených v § 238 ods.1

až 3 O.s.p.; prípustnosť jeho dovolania z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

So zreteľom na obsah dovolania a vzhľadom na § 242 ods.1 O.s.p. dovolací súd skúmal, či v konaní na súdoch nižších stupňov nedošlo k procesným vadám v zmysle § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z uvedených väd ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania, nie je významný subjektívny názor účastníka, ale len zistenie, že k vade tejto povahy skutočne došlo.

Dovolateľka vady konania v zmysle § 237 písm. a) až e) a g) O.s.p. nenamietala a v dovolacom konaní vady tejto povahy nevyšli najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

Osobitne sa dovolací súd zaoberal námietkou dovolateľky, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Podľa § 237 písm. f/ O.s.p. dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia je taký vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkom odníme možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkom konania procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O takýto prípad v prejednávanej veci nejde.

Z obsahu dovolania vyplýva výhrada, že krajský súd rozhodol bez pojednávania, k čomu podľa názoru dovolateľky nebol oprávnený. Vo všeobecnosti platí, že o odňatie možnosti konať pred súdom ide aj vtedy, ak odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania; o takýto prípad ale nejde, ak odvolací súd nenariadi pojednávanie rešpektujúc podmienky uvedené v § 214 ods. 2 O.s.p.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem. Podľa § 214 ods. 2 O.s.p. v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Zo spisu vyplýva, že odvolací súd považoval skutkové zistenia súdu prvého stupňa za úplné a ich právne posúdenie súdom prvého stupňa za správne; v dôsledku toho dospel k záveru, že sú dané zákonné dôvody pre potvrdenie odvolaním napadnutého rozsudku (§ 219 O.s.p.). V tomto prípade: a/ nebolo potrebné dokazovanie zopakovať ani doplniť, b/ súd prvého stupňa rozhodol po nariadení pojednávania a c/ obsah spisu nesvedčí o tom, že by nariadenie odvolacieho pojednávania vyžadoval dôležitý verejný záujem. Tento nie je daný iba tým, že v osobe účastníka (žalobkyne) ide verejnoprávnu inštitúciu. Vzhľadom na to dospel odvolací súd k záveru, že odvolací súd postupoval v súlade so zákonom, pokiaľ prejednal odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej bez nariadenia odvolacieho pojednávania a uvedený postup odvolacieho súdu nemal za následok procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Žalobkyňa v dovolaní namieta, že súdy nesprávne vyhodnotili výsledky vykonaného dokazovania. V zmysle § 132 O.s.p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O.s.p.. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné – vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.).

Vadu konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli spôsobilé založiť ani právne závery, na ktorých založili súdy svoje rozhodnutia. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 O.s.p., pretože právnym posudzovaním súd nemôže založiť žiadnu procesnú vadu, ktorá je uvedená

v tomto ustanovení. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod, samo osebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľkou vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo). Keďže dovolanie žalobkyne nie je procesne prípustné, nemohol dovolací súd pristúpiť k posúdeniu správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

Z hľadiska dovolateľom tvrdených vecných nesprávností rozhodnutí súdov treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu správnosti rozhodnutí súdov nižších stupňov až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu procesne prípustné; o tento prípad ale v danej veci nejde. Či už teda súdy nižších stupňov založili rozsudky na správnom alebo nesprávnom vyhodnotení dôkazov alebo na správnom či nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací súd ich rozhodnutia z uvedeného aspektu neposudzoval), nespôsobili tým žiadnu z väd konania v zmysle § 237 O.s.p.

Dovolateľ namietal nedostatočné zdôvodnenie napadnutého rozsudku vo veci samej vo vzťahu k zamietnutiu jeho návrhu na zaplatenie nemajetkovej ujmy. Vytýkal, že odvolací súd a ani súd prvého stupňa sa nevyporiadali so všetkými námietkami, ktoré rozviedol v dovolaní.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za

preukázané, a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal, a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami, a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre (limity) zákonného rozhodnutia (§ 157 ods. 2 O.s.p.), pričom účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné (zásadné) otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Právo (účastníka) a povinnosť (súdu) na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu (rozhodnutia). Citované zákonné ustanovenie sa totiž chápe aj z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva [(ďalej len „ESLP“), porovnaj napr. rozsudok Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999] tak, že rozhodnutie súdu musí uviesť presvedčivé a dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany (účastníka) bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu“ a že „takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu“ (porovnaj uznesenie z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04 vyslovil, že „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením

nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia“.

Dovolací súd je názoru, že odvolací súd a súd prvého stupňa dostatočne odôvodnili svoje rozsudky vo veci samej- vo vzťahu k posúdeniu charakteru nájomnej zmluvy, použitia § 663 a nasl. Občianskeho zákonníka na daný právny vzťah, ako aj otázkou tvrdeného antidatovania predmetnej zmluvy.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku výslovne uviedol, že sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa (§ 219 ods. 2 O.s.p.). Odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol rozhodujúci skutkový stav, vychádzajúci z rozsudku súdu prvého stupňa, opísal priebeh konania, stanoviská oboch procesných strán v prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania a citoval zákonné predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoj právny záver. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel k záveru, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok spĺňa parametre zákona na odôvodnenie rozsudku (§ 157 ods. 2, § 211 ods. 2 O.s.p.).

Napokon za vadu podľa § 237 písm.f/ O.s.p. nemožno považovať ani to, súdy nižších stupňov nerozhodli o vzájomnom návrhu žalovaného, ale ho vylúčili podľa §112 ods.2 O.sp. na samostatné konanie. Takýto postup súdu je v súlade s procesným právom.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené ani dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobkyne podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224

ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p.). Najvyšší súd Slovenskej republiky mu však žiadne trovy dovolacieho konania nepriznal z dôvodu, že v dovolacom konaní mu žiadne nevznikli

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2011

JUDr. Jana B a j á n k o v á , v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť :

Hrčková Marta